

УДК 331.56; 656.13

Чеберячко С.І.¹, Дерюгін О.В.², Літвінова Я.В.²

¹проф. НТУ «Дніпровська політехніка»

²доц. НТУ «Дніпровська політехніка»

КЕРУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ РИЗИКАМИ ВОДІЯ ПРИ ВАНТАЖНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕННЯХ

Головними інструментами для визначення небезпек і оцінки професійних ризиків (далі – ПР) є розмова, спостереження, лабораторний експеримент. Для цього застосовують метод оцінки ПР – «iSee», який передбачає розподіл усього простору на виробничий, психологічний і соціальний чинники. Для вдосконалення системи управління безпекою та здоров'ям водія при виконанні вантажних автомобільних перевезень – використовуємо матрицю Хеддона [1, 2]. Для оцінки ПР проводимо визначення відповідності транспортного процесу перевезення вантажів

нормативним вимогам законодавчих актів; знайомимся з досвідом вирішення подібних завдань і складаємо карту «iCue» (див. рис. 1).



Рисунок 1 – Картка з оцінки ПР «iCue» для встановлення взаємозв'язків між різними чинниками в системі управління транспортним процесом

Формуємо запобіжні заходи для поліпшення процесу перевезення вантажу (табл. 1). На завершальному етапі – обираємо запобіжні та контрольні заходи, але на відміну від нижніх рівнів, де застосовується лінійна модель, на ініціативному і продуктивному рішеннях виникає необхідність врахування реакції водіїв на події, які відбуваються навколо їх сприйняття ситуації, як у виробничому просторі, так і груповому, з урахуванням цінностей, соціального забезпечення та відношення до безпеки.

Таблиця 1 – Приклад розроблення запобіжних заходів для поліпшення процесу перевезення вантажу автомобільним транспортом [3]

Сильні сторони	Проводиться оцінка ПР водія під час транспортування вантажу. Діє система моніторингу за санітарно-гігієнічними, ергономічними показниками.
	Контроль професійного допуску і психофізіологічного стану водія.
Виклики	Порушення транспортного процесу. Несвочасна доставка вантажу через аварійні ситуації, що викликані дорожніми умовами, технічним станом вантажного автомобіля
	Помилки під час управління транспортним засобом через накопичення втоми водіїв, стресового навантаження, втрата концентрації уваги через погіршення психомоторних реакцій
Загрози	Життя і здоров'я водія, пошкодження транспортного засобу, втрата вантажу, пошкодження дорожнього полотна, більша витрата пального
	Розвиток професійного вигорання водіїв, поява соматичних хвороб

	через збільшення стресової напруги
Запобіжні заходи	Розробка внутрішніх стандартів безпеки відповідно до виробничих завдань, передбачити контроль за транспортуванням вантажів за допомогою процедури TripCheck та встановленими системами попередження про виїзд на зустрічну смугу
	Удосконалення системи мотивації працівників через запровадження системи заохочення до сумлінного виконання завдання
Показники	Контроль процедур для підтримки системи запобігання інциденту
	Система контролю за часом взаємодії людино-машинних систем

На сьогодні є досить багато різних чинників, які можуть вплинути на оцінку ПР та рівень культури безпеки підприємства. На жаль, вони не враховують соціально-психологічні чинники взаємодії між працівниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Tsopa V., Cheberiachko S., Yavorska O., Deryugin O., Bas I. Increasing the safety of the transport process by minimizing the professional risk of a dump truck driver. Mining of mineral deposits, 2022, 16(3), 101-108.

2. Цопа В.А., Голінько В.І., Чеберячко Ю.І., Дерюгін О.В., Архирей М.М. Використання матриці Хеддона для оцінки ризику дорожньо-транспортної пригоди. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті, 2022, 2(19), 221-233.

3. Zhanbirov Z., Deryugin O., Toktamysova A., Agabekova D., Arkhirei M. Research on the impact of cognitive biases of workers on the subjective assessment of occupational risk. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu, 2023, 1, 136-141.